

De Laatste Absurdist

Jurriaan Reinders

Roman

Inclusief essay “De Literaire Vibe Theorie” als voorwoord

Wat is een ritme anders dan de schim van een belofte - een vlag misschien, een personage zonder persoonlijkheid, een wolf, een schreeuw die in de mond begint te zingen?

- Jeroen Mettes - N30

weer plek opent wereld mogelijk de verwisselen van plek mogelijk (weer opent) we (we verwisselen de) zich opent van dingen plek (plek van dingen) weer verwisselen opent zich een wereld (we verwisselen de plek) van weer verwisselen (weer opent zich een mogelijke) de wereld de zich we mogelijke we verwisselen we (wereld) een weer mogelijk de dingen een ding dingen (zich een mogelijke wereld) wereld (van dingen) opent plek zich een van

- Samuel Vriezen - 1512

Prelude

Buiten, voor het café, keek Janus omhoog. Het zwarte hemeldek was een schim van de sterrenpracht die het kon zijn. De lichtvervuiling zorgde voor een vlak, vaal uitzicht, als een ernstig beslagen venster. Hij ademde de luchtvervuiling van de stad diep zijn longen in: fijnstof, stikstofoxiden en ozon. Het maakte niet uit, dood ging hij toch. Uit zijn binnenzak diepte hij een pakkie shag op. Hij legde een vloeitje op zijn hand, strooide er een pluk tabak op uit alsof hij een bedje prepareerde voor een piepklein konijntje en rolde het strak op om het dicht te likken met het puntje van de tong. Met een vlugge vingerbeweging stopte hij het sjekkie in zijn mondhoek, rolde de verpakking op en duwde het terug de binnenzak in. Uit de rechterbroekzak diepte hij een aansteker omhoog, keek achterom waar Berry en Tom toch bleven. Ze betaalden de rekening, dat was hij volslagen vergeten inderdaad.

Met een korte flits stak hij de brand in het flinterdunne papier, het konijnenbedje ging in vlammen op. Janus inhaleerde de giftige rook, diep tot in de longblaasjes, om zoveel mogelijk teer en nicotine de bloedbaan in te loodsen. Een kort moment van genot maakte zich meester van hem. Licht bedwelmd van de alcohol kon hij zich nog intenser overgeven aan het genot van de tabak. Rook walmde rijkelijk uit zijn neusgaten en uit zijn mond stak een beste pluim. Wat nu, dacht hij. Naar de club? Vrouwmensen lastigvallen met zijn unieke persoonlijkheid? Of nog meer slappe verhalen ophangen met zijn vrienden? Het was als kiezen tussen poep eten of urine drinken, maar hij moest wat. Hij kon wel weer teruggaan naar huis, zich even kort en hevig aftrekken op een geil filmscenario, maar hij was drieëntwintig. Dit waren zijn beste jaren.

En dus ging hij mee met Berry, Tom en Hendrik, die het nog moeilijk zou krijgen bij de bouncer als ze de club in zouden gaan, met zijn trainingsbroek. Ze kozen voor de laagdrempeligste club die ze konden bedenken en zowaar: ze mochten alle vier naar binnen. De avond was nog jong, binnen was er bijkans niemand en dus kregen ze gauw hun bier van de vlugge barman in zijn witte hemd met korte mouwen. Aan een tafel stonden ze om zich heen te turen, aanknopingspunten te zoeken voor een smerige grap of een melig geklaag. Dit waren hun beste jaren.

Naar mate de uren verstreken en ze de duizeligheid echt begonnen te voelen, werd het ook drukker in de club. Er waren zelfs meisjes ten tonele verschenen. Janus keek de dames af en toe vluchtig in de ogen, ze maten elkaar op. De stroboscoop en de rookmachine probeerden

iets toe te voegen aan de opzweepende teringherrie, maar het was niet duidelijk wat. Hendrik begon te dansen. Houterig als Pinokkio liet hij zich zakken door zijn knieën, tot ze haast de grond raakten en dan veerde hij weer omhoog. Zijn handen bewoog hij als een zeezieke rapper voor zijn kruis heen en weer. Berry, Tom en Janus moesten lachen om Hendriks knullige dansmoves die hij uitvoerde met een serieus gezicht, hij deed echt zijn best. Een drietal meisjes keek ernaar, maar leek niet onder de indruk. Ze gingen niet in op hun avances. Wie weet waren er nog ergens anders jongemannen, leken ze te denken, jongens die wel konden dansen en die niet zo cynisch, houterig en ronduit raar waren. Het waren immers hun beste jaren.

1

Bij het dichtslaan van de liftdeur zag ik in een flits een schim uit de woonkamer komen. Hij verdween meteen achter de muur van de spiegel, buiten mijn zicht. De etage stond zo blauw dat ik spontaan begon te hoesten. De geur van salie vermengd met wierook sloeg me op de adem. Ik liep door de overloop richting de woonkamer. Daar zag ik tientallen waxinelichtjes branden als sterren in de nacht en er klonk hypnotiserende, klassieke muziek. Ik liep op de schim af, in de richting van mijn kamers, die zich uiterst linksachter, vanaf de lift gezien, op de etage bevonden.

Hoestend en proestend waadde ik door het benevelde vertrek. Met mijn linkerhand zwaaide ik in het wilde weg. Hoeveel boze geesten moesten er wel niet verdreven worden? Mijn wapperende hand trok sporen door de rook, de muziek bracht me in een trance. Het leek wel alsof ik per abuis de hellepoort had opengetrokken in plaats van de deur van mijn eigen huis. Eindelijk doemde de silhouet weer op. Daar zag ik hem om het hoekje al staan, in het nauwe gangetje achter de woonkamer, waar de deuren naar mijn kamers zich bevonden. Hij zwaaide brandende takken door de lucht, draaide cirkels tegen een muur, wapperde met zijn hand zodat de rookwolken, die akelig dun en snel omhoog kringelden als grijze slangen, elk hoekje bereikten. Bloedserieus, haast bezeten, kweet hij zich van zijn taak.

Het was Antonius, de beste vriend van mijn huisgenoot en neef Bram, die weer eens langs was gekomen om een joint te roken en terloops even de hele etage *inwijdde*, als de zelf geproclameerde sjamaan die hij meende te zijn. Het was niets nieuws, toch was het altijd weer even schrikken. Daarnaast, getuige zijn positie vlak voor mijn kamertjes, leek hij het op mij gemunt te hebben. Met een strakke rechterhand in de lucht maakte hij figuren in de lucht die op hakenkruizen leken voor de deuropening van mijn studeerkamer. Was mijn 'vibe' weer eens te negatief? Was mijn energieniveau te aards, mijn aura te zwart, mijn root-chakra verstopt, mijn weetikwat gewettkveeld?

"Een goedenavond," zei ik en wuifde enkele rookslierten weg.

"Hé man," zei Antonius. Hij draaide zich verrast om naar mij, liet het brandende bosje takken zakken om een diepe hijs te nemen van zijn joint. Aarzelend verscheen er een schalks glimlachje op zijn gezicht. Er kleefde iets oneerlijks aan zijn houding. Had ik hem betrap? Op wat kon ik hem in godsnaam betrap hebben met die bos takken in zijn hand? Tenzij hij van plan was geweest mijn hele kamer in de hens te steken kon ik niets bedenken. Hij was wel gek, maar niet gewelddadig, dus dat leek me sterk.

"Alles goed?"

“Ja, lekker. Met jou?”

Antonius was van gemiddelde lengte, maar een kop kleiner dan ik. Voor een yogaleraar, die over het algemeen vrij pezig waren, was Antonius vrij breed, want zo was zijn bouw: hoekig en geblokt, als een groot Legomannetje. Zoals altijd droeg hij ‘rilekst’ zittende kleding: een hoodie en een joggingbroek. Het waren sporen van zijn verleden als hiphopper en graffiti-artiest. Zoals hij nu de bos salie in zijn handen de etage rond dirigeerde, zo had hij ooit een graffitispuit in zijn handen gehad. Viaducten hadden ervan langs gekregen. Metro’s. Elektriciteithuisjes. Vangrails. Muren.

“Lekker. Lekker.”

Zijn gemillimeterde haar gaf hem naast een zweverige ook een militaristische uitstraling mee. Met een laconieke armbeweging bood hij de joint nu aan mij aan, blies rook uit, rechts omlaag, de andere kant op van waar ik stond, links voor hem.

“Nee, dank je,” zei ik. Altijd maar dat gelurk aan die joint. Ik had er strontgenoeg van. Bovendien deed het meer kwaad dan goed. Ik kreeg er rare gedachtes van.

“Echt niet?” vroeg Antonius.

“Nee.”

“Hoezo niet?”

“Eerlijk gezegd word ik er een beetje paranoïde van. En onnodig geil.”

Eerlijkheid duurt het langst, zegt men. Geen bedrieglijker spreekwoord dan dat! Eerlijkheid is juist onmiddellijk en daarmee kort van duur. Zo voorkwam ik bovendien een boel misverstanden, want wantrouwen en oneerlijkheid groeien in de schaduw die de leugen opwerpt, maar ook in de *tijd* die het krijgt als eerlijkheid het kind van de rekening is, in welke situatie dan ook. Eerlijkheid is een vernietigende kracht, omdat het zo *waar* is.

Antonius lachte en liep weg: “Ja, dat moeten we niet hebben.”

Hij was er zo een die meer zichzelf was naar mate hij meer hasj rookte. Dan kon hij vrijuit filosoferen over de oorsprong van het universum en de weg van de mensheid naar de verlichting, maar ook die verhalen kende ik inmiddels van voren naar achter. Ik groette hem aldus en maakte aanstalten naar mijn studeerkamer door te lopen. Hij grinnikte nog even, maakte met de bos brandende salie een cirkel in de lucht bij wijze van zegening en dook de woonkamer weer in door de hoepel van rook. Bram, zo zag ik in het passeren, zat op de bank, duidelijk hard te spacen. Te mediteren, zou hij zelf zeggen.

Mijn huisboeddha’s, mijn vleesgeworden standbeelden. Rook wolkte onafgebroken in dunne kringeltjes en sierlijke draadjes rond hun gezicht, door de donkere kamer, terwijl ze als psychonauten langs de planeten van hun hersenkoepel zoefden. Urenlang konden ze schier

bewegingsloos op de bank in kleermakerszit voor zich uitstaren, oplossend in de muziek. Ik had hen vaak genoeg vergezeld, maar was er inmiddels wel klaar mee. Het was een gevaarlijk goedje, die marihuana, voor je het wist was je zestig en had je nog niets uitgevreten. Het was een tijdsverslindende plant.

Mijn twee kamertjes bevonden zich een meter naast de woonkamer. Ik opende de deur van de studeerkamer. De muziek van Steve Reich was om knettergek van te worden, twee tonen werden in een zinderend tempo herhaald, met erom heen een waas van zuigende geluiden die de geest op slag teleporteerden naar verre dimensies. *Music for 18 Musicians* heette het.

Muzikale hypnose was het. Ook nuchter werd je erdoor bedwelmd, ik kreeg er zelfs al zweethandjes van, begon 'in te tunen'. Ik liep naar het raam en zette het wijd open, ademde diep in. Een heilzame werking ging ervan uit. De rookslierten werden door een onzichtbare koelte als bij de haren weggesleept door een koudbloedig, maar zacht wezen. Verfrissing! Ik draaide me om en liep naar mijn bureau, zette de computer aan. Ik wilde op de stoel gaan zitten, maar er lagen spullen op. Mijn kamer was weer eens een rommeltje. Ik bewoog mijn hand naar mijn bureaustoel, in het schemerdonker zag ik niet goed wat er op lag. Ik dacht dat er een hoopje kleren lag dat ik even weg moest halen, maar wat mijn hand beroerde was zowel hard, koel als donzig, maar het voelde niet als kleren. Ik kon niet goed plaatsen wat het kon zijn. Bevreemd en nieuwsgierig schakelde ik het licht aan met een druk op de knop aan de muur. Op mijn bureaustoel lagen inderdaad geen kleren. In plaats daarvan lag in slaaphouding, uiterst vredig, maar ook morsdood, een zwarte kat. Zijn levenloze ogen open, tong uit de bek... Rond zijn linkeroog zat een witte vlek. Ik schrok me wild. Waar kwam die vandaan? Wat voor zieke grap was dit? Onmiddellijk dacht ik aan Antonius en hoe hij net met de salie voor mijn deur had staan zwaaien. Was dat om de geur weg te halen? Ik wilde verhaal halen, maar toen ik de overloop op stapte en de muziek weer hoorde galmen, de geuren van wierook en salie rook, duizelde het me en bedacht ik me. Ik had geen zin in drama. Ik was er te moe voor. Daarnaast: dat was waarschijnlijk precies wat ze wilden. Me op de kast jagen. Ik liet me niet gek maken door die twee hippies... Wat dachten ze wel niet. Ik draaide me om en liep de kamer naast mijn studeerkamer in, de slaapkamer. Ik zou er even goed over nadenken hoe ik ze terug zou pakken.

2

In bed kon ik de slaap niet vatten. De schrik van de dode kat op mijn bureaustoel zat er goed in. Ik kon best tegen een geintje op zijn tijd, maar dit ging ver. Heel ver. Ik wist nog dat ik een keer thuiskwam en dat mijn wasrek in mijn studentenkamer was gegooid, omdat ik het te lang had laten staan op de gemeenschappelijke overloop. Bram had er genoeg van gehad. OK, daar had hij misschien een punt gehad. Ik herinner me een keer dat ik thuiskwam en dat mijn t-shirt met een punaise aan de muur was opgehangen in de woonkamer en dat Antonius het mijn 'kut' had genoemd. OK, dat was misschien een grapje.

Maar een dode kat op mijn stoel leggen?

Ik dacht terug aan hoe het allemaal begonnen was, inmiddels alweer een jaar of twee, drie geleden. Een paar maanden nadat het uit was gegaan met mijn ex had ik mijn heil gezocht in hallucinerende drugs en de wereld van de psytrance. Ik kende in die periode een aantal mensen uit obscure krochten van het internet, een meisje dat zichzelf 'Uberg0th' noemde en een vriend van haar, Lelleb31, ze waren geen stel maar ze leken het wel. Ze maten zich allebei opa- en omakleren aan en met piercings in hun gezicht wisten ze een brug te slaan tussen prehistorisch tribalisme en iets postmodern retrofuturistisch. Ik vond ze eindeloos interessant.

Antonius vergezelde me in die tijd, want ook hij was op zoek naar uitdaging in zijn leven. Zijn studie bevredigde hem evenmin als de mijne dat deed en ook met zijn relatie was het slecht afgelopen. Ik had Antonius leren kennen via mijn huisgenoot en neef Bram, waarmee hij al zo'n tien, vijftien jaar bevriend was. Op een verjaardag van Brams vader, moeder of broer Hugo – ik weet het niet meer – was Antonius op mij afgestapt. Hij had mijn online dagboek gelezen, zei hij, hij wilde er ook één. Alsof ik dat bepaalde. Maar ook: alsof hij toegang wilde tot een cult.

Nu goed, ik vond het wel best en dus had ik hem geholpen en voorgesteld aan het selecte groepje dagboekschrijvers – net als Antonius en ik bijna allemaal vreemden van elkaar – en voor ik het wist waren we uitgenodigd voor dit illegale feest.

Een paar uur voor het festijn losbarstte werd de locatie pas bekendgemaakt. Soms was het een bedrijfspand waar werd ingebroken, zo werd mij verteld, soms een verlaten woonhuis. Deze avond was het een parkeergarage dat net nieuw was, het was nog net niet opgeleverd.

Toen we aankwamen zag ik Uberg0th en Lelleb31 al staan tegen de achtergrond van de parkeergarage in aanbouw, hopen puin en hekwerken staken dreigend af tegen het donkere hemeldek, waarbij de sterren, voor zover zichtbaar, deden denken aan reflecties van de ijzeren staven, frutseltjes en andere industriële gereedschappen die over het terrein verspreid lagen. Het was alsof de donkere kant van het internet zich gemanifesteerd had in de realiteit. Alsof ik een geheime portal had gehackt en mezelf een totaal andere wereld in had geteleporteerd.

De parkeergarage, zo zag ik toen ik naar beneden afdaalde met de twee geeks en Antonius naast me, was al met fluorescerende prullaria omgetoverd tot psychedelisch dansfestijn. Het had iets knulligs: felgekleurde vodden wapperden traag in een stoffig briesje.

Er liepen honden los rond, terwijl ze hun gepiercete punkersbaasjes uitlieten. Uit de speakers klonk een beat die zo rauw en hard door de parkeergarage echode dat je het in je borstkas voelde trillen. Springende hippiemannen met hoeden, baarden en bruine tanden. Dansende hippievrouwen op blote voeten, deinend op het asfalt, met extatische gezichtsuitdrukkingen alsof ze een geest aan het baren waren. Alles en iedereen werd samengeperst in één harde beat, als een gemeenschappelijke hartslag, met eromheen lichtjes, frutseltjes en geluiden, dan weer alsof je je in een bos waande, dan weer alsof er een trein recht op je afkwam; een heuse psychedelische trance.

Het feit dat het illegaal was, moest ik eerlijkheidshalve bekennen, maakte het allemaal nog een stukje spannender. De politie zou het festijn elk moment kunnen opdoeken. Die dreiging maakte dat elk moment dat er *nog geen* politie was, een op de maatschappij geroofd en daardoor uitermate kostbaar moment was. Was het een festival geweest met alle benodigde vergunningen, entreebewijzen, muntjes voor drankjes en de organisatorische mikmak die erbij kwam kijken, dan had het niet half zo gaaf geweest.

Het anarchistische kantje van het illegale feest en het feit dat er louter mensen waren die op de geheime mailinglist hadden gestaan, of mensen kenden die erop stonden, gaf het iets *exclusiefs*. Een geheim genootschap van anarchistische feestrebellin die in de krochten van Amsterdam zich heimelijk vermaakten, buiten het zicht van de regulerende instanties, buiten het zicht van het klootjesvolk – buiten de maatschappij, als het ware. En tegelijk er middenin.

Die spanning vond ik bijzonder en tevens noodzakelijk om de *roes* zo eerlijk mogelijk te beleven, daar de roes een inherente grenzeloosheid kenmerkt. De roes inkapselen in een gereguleerd festival met een vergunning en alle ratjetoe maakte de roes juist onecht. Zo zag ik dat – in legale clubs voelde ik mij dan ook nauwelijks op mijn gemak. Het was een beetje alsof je vader naast je bed stond als je je probeerde te vermaken met een vriendinnetje en zei: “Toe maar, knul, feest maar. Het mag van mij.”

De twee retrofuturisten Uberg0th en Lelleb3l hadden Antonius en ik ieder ons eerste pilletje gegeven. In de industriële chaos van de parkeergarage kwamen de eerste zweethandjes op, ik kreeg het koud en dan weer warm en dan weer ijskoud. Ik vond het spannend. Naast Lellebel keek ik naar Antonius, die tegen wildvreemden begon aan te praten.

“Die wordt een hippie, dat zie je nu al,” zei Lellebel. Ik wist niet waar hij het over had, totdat hij me een likje van zijn speed gaf, want ik leek te knikkebollen. En toen ging het ineens hard. Nooit had ik kunnen weten wat me op het punt stond te overvallen en dat allemaal heimelijk, illegaal, verborgen in deze industriële krochten, tussen de nagels van het monster dat de maatschappij heette. Alsof mijn zwaartepunt me ontviel. Ik was lichtheid. Ik had niets nodig. Alles was goed. Alles was meer dan goed. Mijn lichaam hing als een touw aan een ballon. Ik zweefde.

Nadien waren er nog een talloze ervaringen geweest, met paddo's of LSD, of LSD en XTC tegelijk. Maar het eerste pilletje had poorten in mijn hersenpan geopend waar ik voordien de codes niet van had geweten. Het ging zo ver dat ik nadien niemand vertrouwde die nog nooit een pilletje had genomen, simpelweg omdat ik dan niet kon vertrouwen of iemand wel echt besepte hoeveel chemische kettingreacties er in je hersenpan mogelijk waren.

Antonius zag dat ik aan het knarsetanden was, begon enthousiast tegen me te ratelen, hoe fantastisch hij zich wel niet voelde. Hij begon te vertellen hoeveel hij van iedereen hield, wildvreemden kregen een omhelzing, hij stond juichend op de dansvloer te huilen naar de maan. Hij belde zijn beste vriend Bram op om hem dat te vertellen, maar al gauw vroeg hij zich af:

“Waarom voel ik me niet *altijd* zo?”

Het moest mogelijk zijn, volgens hem, om *altijd* zo gelukkig te zijn als tijdens een XTC-trip. Dit was het begin geweest, het begin van het einde. Niet dat ik dat toen allemaal al wist of wilde weten. Ik wilde niet eens denken. Als een spons absorbeerde ik alles, de muziek, de mensen, de parkeergarage, de kracht van een brokje puin en de schoonheid van een dansende dame. Lichtflitsen werden als neonverlichte frisbees door mijn irissen geworpen. Dansers werden acrobaten in een kosmisch trapezewerk. Licht als muziek werd ik.

Ik ontmoette die avond Noor, het mooiste mens dat ik ooit had gezien. Elke keer als ik nadien nog aan haar dacht, voelde ik mij weer daar: op dat feest, waar ik mijn eerste pilletje nam. En alsof mijn hersenen spontaan extra serotonine aanmaakten als ik haar zag, begonnen mijn handen te zweten, een buzz trok door mijn hele lijf. Het was ziekelijk hoe verliefd ik op haar was. Ze was voor mij een wandelende XTC-pil. Des te pijnlijker was het dat het niet wederzijds was. Ja, we waren een keer op date geweest, we hadden zelfs een keer gezoend. Maar daar ging het niet om. De vraag van Antonius: ‘waarom voel ik me niet altijd zo?’ was voor mij simpel te beantwoorden met: omdat Noor niet verliefd op mij was. Maar dat boeide mij minder, want het gevoel dat ik had als ik aan haar dacht of als ik haar zag, was het dichtst bij volmaakt geluk als ik kon zijn.

Maar voor Antonius lag dat anders. Hij analyseerde zijn hele gevoelsleven en vergeleek het met hoe hij zich normaliter voelde. Hij bleef het maar herhalen:

“Waarom voel ik me niet altijd zo?”

Dit werd zijn mantra, zijn levensdoel. Bram en ik moesten met hem mee op het spirituele pad, in de jaren die volgden; dat goede gevoel zoveel mogelijk najagen, uitbreiden, vasthouden. Na XTC kwamen paddo's, LSD, en een combinatie van de twee. En marihuana. Eindeloos veel marihuana. Tot ik er schoon genoeg van had.

En dan nu, na alles wat we samen meegemaakt hadden, ineens een dode kat op mijn stoel... Ik moest denken aan *The Godfather*, dat dode paardenhoofd in het bed. Was dit zoiets? Was het een dreigement? Bij Antonius was alles mogelijk, zo obsessief als hij kon zijn. Ik herinnerde me hoe hij ooit een keer verteld had hoe hij zijn ex had neergehoekt, voor het oog van haar familie.

Hoe langer ik erover nadacht, hoe minder grappig ik het vond.

3

De geur van salie hing de volgende dag nog op de derde etage, alsof er een heel bos was afgebrand. Het was lente, het rook naar herfst. Het middaguur had nog niet geslagen. Met een frons in zijn voorhoofd alsof hij iets vervelends, maar noodzakelijks aan het doen was, staarde Antonius in de keuken naar een klein pannetje op het vuur, belletjes hoopten zich op. Ik groette hem afstandelijk en keek wat er in het pannetje zat. Het leek op melk, maar er zat iets bruins doorheen.

“Wat kook je?” vroeg ik. Ik dacht aan pap of een omelet.

“Hasjmelk,” antwoordde Antonius. “Om mijn *mind* te *cleansen*.”

Juist ja. Ik zou willen dat het me nog verraste. Een normaal persoon, voor zover die bestaat, zou doorvragen: wat bedoel je daarmee? Hoe zou hasjmelk je ‘mind’ kunnen ‘cleansen’ en wat betekende dat überhaupt? Maar ik wist dat Antonius me dan droogjes aan zou kijken, niets zou zeggen en na de ongemakkelijke stilte alleen zou antwoorden:

“Gewoon, zoals ik het zeg.”

Op klaarlichte dag hasjmelk drinken, dat was al vreemd, maar meestal had Antonius een beter verhaal bij zijn uitspattingen, dan was het bedoeld ‘om in de flow’ te blijven of ‘naar een dieper niveau’ te gaan, of simpelweg om iets nieuws te proberen. Hasjmelk drinken om je mentaal te ‘reinigen’, dat was nieuw. Zat hem soms iets dwars? Knaagde iets aan zijn geweten? Ik dacht aan de dode kat. Ik wilde het expres niet te berde brengen, maar ik was ook nieuwsgierig. Had hij de kat zelf gedood of alleen gevonden? Toch, het benoemen voelde als een nederlaag. Het negeren, dan was alle moeite die hij had gedaan voor niets. Ondertussen moest ik gebruik maken van het moment van onzekerheid waar hij nu in zat. Ik moest iets verzinnen om hem terug te pakken. Maar wat?

Ik vroeg door over de hasjmelk. Zou hij het alleen drinken? Nee, zei hij. Bram was weer eens zo gek om mee te doen. Alleen wist Bram niet dat Antonius in plaats van de (door een obscuur internetrecept) voorgeschreven ‘een kwart gram hasj’ er tweeëneenhalf gram van had gemaakt. Een factor tien verschil.

“Niet zeggen, hoor!” giechelde hij, maar het was duidelijk dat het hem geen klap kon schelen of ik het zou zeggen of niet. Niet dat ik dat zou doen, want ik was niet van het roddelen of verklikken. Wat ik bedoelde was: ze zouden het *sowieso* opdrinken.

Hij zette het vuur uit en roerde de hasj zodanig door de melk dat het een egaal mengsel werd. Ik zette ondertussen koffie: legde een Senseo-patch in het apparaat en klikte op de knop. Ik opende de koelkast en pakte een pakje koffiemelk. Ik pakte het kopje koffie, goot de melk

erin, zette het kopje neer en plaatste de koffiëmelk terug in de koelkast. Toen ik me weer omdraaide, nam ik mijn kopje koffie in de hand, roerde het kort met een theelepeltje terwijl ik weer keek naar Antonius, die nog altijd slaperig roerde door het pannetje hasjmelk. Ik keek op de klok boven de deur: het was laat. Ik moest nog douchen. Wilde ik op tijd komen op mijn werk, dan moest ik haasten. Als er iets was dat ik haatte was het dat: haasten voor iets dat ik niet eens leuk vond.

“Succes,” bromde ik hem toe en ik dronk het koffiëkopje in een teug leeg.

“Gadverdamme,” proestte ik. “Dit is geen koffie... Dit is...”

“Hasjmelk!” Antonius gilte het uit van het lachen.

“Goede grap, toch?” Hij haalde mijn kopje met koffie van achter een broodrooster vandaan waar hij het in de gauwigheid had verstopt, overhandigde het aan mij.

“Ik moet zo werken, gek.”

Weer giechelde hij zenuwziek en langgerekt.

“Ah joh,” hijgde hij, “het is toch makkelijk werk.”

Ik keek naar de verwarming, ik zag het al trillen alsof het elk moment los kon komen van de muur. Ik baalde, vooral dat hij me wèèr in de maling genomen had. Eerst met die dode kat, nu dit. Wat was dit voor vervelend gedrag? Maar ik liet me niet kennen. Ik spande mijn gezicht, proefde, verifieerde en dronk daarna mijn koffie, zette het kopje op de tafel op de overloop, liep naar de douche en zette de douche aan. Ik kleedde me uit, vervloekte Antonius. Onder de douche probeerde ik het te vergeten. Daarna liep ik terug naar mijn slaapkamer, kleedde me aan, poetste mijn tanden bij de wasbak in de slaapkamer en dronk zoveel mogelijk water uit het kraantje. Ik merkte bij het drinken, bij het laten zakken van mijn hoofd naar de kraan, dat ik al een beetje stoned was van de hasjmelk. Mijn hoofd voelde zwaar en draaierig, alsof ik een hoed van beton op had. Ik baalde ervan dat ik moest werken. Het liefst was ik weer onder de dekens gekropen. Die verdomde Antonius ook met zijn streken...

Als bijbaan werkte ik zo'n twaalf of twintig uur per week bij de Stadsbank aan de Oudezijds Voorburgwal. Een historisch pand waar de oude Vondel, ruim in de 80, nog gewerkt had, want AOW bestond niet in die tijd. Een buste in de foyer toonde eer en respect aan de dichter die vooral na zijn dood, hij werd wel 92, grote hoogtes bereikte.

Ik keek ernaar toen ik binnenstapte. Een kleine buste, constateerde ik, erg klein, maar toch, een buste. Zo ging dat in Nederland – bij het leven werd men klein gehouden, maar na de dood was alles vergeten en vergeven en werd men op een schild gehesen, of men nu wilde of niet. WF Hermans was bij zijn leven nog net niet met pek en veren het land uitgejaagd naar Parijs, Multatuli had zijn laatste jaren in Duitsland gezeten en zelfs Rembrandt had zijn nadagen gefailleerd en wel moeten slijten aan de Rozengracht, destijds geen pretje. En Vondel mocht nog even lekker bijklussen als tachtiger. Van Gogh. Voorbeelden te over. Hoe groot men ook mocht zijn als dichter, schrijver of kunstenaar, in Nederland ging het er vooral om dat men *leed*. Pas na de dood zou er gefeest en gehuldigd worden, als er een centje aan kon worden verdiend door een literaire feestcommissie of een koninklijk kunstcomité van grijze muizen, die niet veel meer konden dan een slaatje slaan uit andermans veren, nijver en leed. Als het mens een merk geworden was. Het deed mij wat, want ik kon slecht tegen onrecht en leugens en aan marketing had ik daarom een broertje dood.

Eerlijk was ik ook en dat kwam van pas bij mijn werk waar de verleiding op de loer lag om een rolex of een gouden armband in de zak te steken. Er hingen amper camera's. Ik zou er, als ik het goed en slim aan zou pakken – en met mijn hersens zat het wel goed, daar lag het niet aan –, vast mee wegkomen, maar zoals gezegd was ik eerlijk.

Ik werkte vandaag als veilingmedewerker op de kijkdag en dat betekende dat ik als toezichthouder het gepeupel eraan moest herinneren het achtste gebod niet te vergeten, want niets menselijks was ons na millennia van hoogstaande beschaving nog altijd vreemd. Het was geen moeilijk werk, maar de bewegingsruimte was minimaal. Daarnaast, als je stoned was, zoals ik op dat moment ontegenzeggelijk was, voelden al die mensen die op het punt stonden de ruimte binnen te stormen aan als een naderend onheil van Bijbelse proporties. Ik keek naar de klok. De secondewijzer bewoog langzaam naar boven. Exact om negen uur drukte mijn baas Henk op de knop. De schuifdeuren aan de voorkant van de zaal gingen open: het publiek mocht naar binnen. Snelwandeland kwamen de vroegrijpe vruchten van de vergrijzing me tegemoet lopen: vrouwen, kort van stuk, voorop.

Trapsgewijs nam hun lengte toe. Hun ogen glommen als eksters, om hun mond speelde een

raar trekje. Achter hen volgden de mannen, met dezelfde stoffigheid omgeven. Hun beste tijd lag achter hen, zoveel was duidelijk. Veel pantalons, spencers, een enkele coltrui en zelfs een paar dassen verborgen hun opgezwollen, van ouderdomsvlekken begeven, bierbuiken. Het waren mensen, stuk voor stuk individuen, maar ik zag één langgerekte stroom narigheid, een kudde verveelden, een colonne van pensioengeld op zoek naar een bestemming, een stortvloed aan lastige vragen, ziekelijk bewegende vingers, ongeduldig trappende voeten en wiebelende ellebogen die mijn vrijheid vier uur lang kwamen inperken. Als een boer met kiespijn plooidde ik mijn gelaat in de neppe grijns die ik zoveel mogelijk zou proberen vast te houden in de aankomende vier uren die zouden aanvoelen als vier seizoenen. Ik was dan wel eerlijk, maar als verkoper – zelfs als het namens de gemeente was – moest ik toch ook iets oneerlijks doen: alsof.

Een hippie van een jaar of vijftig kwam op me af. Een klein vrouwtje met lange, bruingrijze haren en donkergroene ogen. Ik meende enkele lange haren op een grote moedervlek op haar kin te bespeuren. Ze droeg een vale spijkerbroek, een groen bloesje onder een versleten, leren jack. Met wat fantasie kon ik mij haar voorstellen in de jaren '60, een holle grijns op haar smoel, een jointje in de hand, een beetje groeven op The Beatles, of een andere overschatte boyband.

“Mag ik die?” vroeg ze. Ze wees een ring aan.

Het geluid van de openschuivende en dichtslaande lade. Klink. Klonk.

Ik overhandigde de ring met een gulle glimlach op mijn gelaat. Ongeduldig nam ze de ring in ontvangst, paste het, deed het weer af en gaf het me terug.

“Mag ik nu die?” Ze wees een andere ring aan.

Ik schoof de lade open, pakte de ring.

“Mag het wat sneller?” zei ze. Ik grijnsde beleefd.

“Moet je nog wakker worden?” Ze wendde haar blik af en wurmde de ring om haar pink.

“Ik ben geen ochtendmens,” zei ik en ik hoorde hoe traag en zwaar mijn stem klonk.

“Wilde nacht gehad, zeker,” zei ze. Ik kon moeilijk zeggen dat een vriend van mijn huisgenoot mij die ochtend hasjmelk had laten drinken, dus ik mompelde iets dat klonk als:

“Ja, zo zou je het kunnen noemen...”

“Mag ik nog een keer die?” Ze wees weer naar de eerste ring. Ik schoof de lade open, zocht even waar de ring was die ze bedoelde, te traag waarschijnlijk, want ze priemde haar vinger zenuwachtig naar een bepaald vakje. Ik legde op de plek van het sieraad een knijper, zodat ik het desbetreffende vakje weer eenvoudig terug kon vinden. Ik schoof de lade weer dicht.

Ze paste de ring weer en leek na te denken. Af en toe onderbrak ze haar interne monoloog

door me geïrriteerd aan te kijken. Halsstarrig bleef ik glimlachen.

Een vriendin kwam bij haar staan. Ze smoesden met elkaar. Even keek ik achter mij: een straal zonlicht brandde iets te prominent op mijn schouder. Ook dat nog. Ik voelde hoe zweetdruppels zich begonnen te vormen in mijn okselhaar als rap groeiende vruchten. Een raampje openen was geen optie, de ramen moesten om veiligheidsredenen steevast gesloten blijven. Rovers, maar ook zelfmoord, lagen immers op de loer.

De vriendin van het Beatle-vrouwtje maakte oogcontact. Ik groette de vriendin met een vriendelijke grijns.

“Hij blijft maar lachen,” fluisterde het hippievrouwtje tegen haar vriendin. Hadden ze het over mij? Het voelde als een klap in mijn gezicht. Geschrokken en geïrriteerd liep ik naar rechts, weg van haar, om een andere klant te helpen. De hippie riep: “Hallo! Joehoe! Mag ik die ring nog even zien?” Ik deed alsof ik haar niet hoorde. Ik sloot een ogenblik mijn ogen, maar dat had ik niet moeten doen. Ik steeg op, alsof ik in een lift zat dat de ruimte in werd geschoten. Snel opende ik mijn ogen weer, voor ik out zou gaan.

“Zegt u het maar,” zei ik tegen de mensenmassa. Het bleef stil. Het hippievrouwtje keek een beetje beledigd, scharrelde verder en probeerde van mijn collega Garbel de aandacht te trekken. Rillingen trokken over mijn ruggengraat, zweetdruppels begonnen steeds talrijker, steeds sneller naar beneden te rollen.

Een Hell’s Angel kwam tegenover me staan. Een grote man met grijs lang haar om zijn kalende schedel. Hij droeg een lichtblauwe spijkerbroek, een leren jack van de Hell’s Angels en om elke vinger een knots van een zilveren ring. Smakeloos en louche, maar alles beter dan een hypocriete roddelaar.

Voorovergebogen hing de motormuis over de platte kar heen. Zwijgzaam wees hij de ‘klokkies’ aan die hij wilde bekijken. Zijn zwijgzaamheid beviel me wel. Ik gaf de klokkies aan. Terwijl hij ze bekeek, voelde ik hoe mijn benen begonnen te tintelen.

De Hell’s Angel, besepte ik, had ik onlangs gezien op de Wallen waar hij werkte bij een sekswinkeltje op de hoek van de Oudezijds Voorburgwal. Mijn jeugdvriend Berry woonde op de Wallen. Berry werkte daar in een café waar we wel eens Ajax keken. Bij het verlaten van